

แบบฝึกทักษะ

การอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ชุดที่ ๔

เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ

นางสาวสัณณัฏฐ์ สกฤตสังกะสิทธิ์

โรงเรียนทองแสนขันวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๙

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีทั้งหมดจำนวน ๘ ชุด ดังนี้

- ชุดที่ ๑ เรื่องพื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ
- ชุดที่ ๒ เรื่องหลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ
- ชุดที่ ๓ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว
- ชุดที่ ๔ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ
- ชุดที่ ๕ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี
- ชุดที่ ๖ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน
- ชุดที่ ๗ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องสั้น
- ชุดที่ ๘ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง

การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชุดที่ ๔ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีรายละเอียดดังนี้

- ๑. คำชี้แจงสำหรับครู
- ๒ คำชี้แจงสำหรับนักเรียน
- ๓. สารสำคัญ
- ๔. จุดประสงค์การเรียนรู้
- ๕. แบบทดสอบก่อนเรียน
- ๖. ใบความรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ
- ๗. แบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ จำนวน ๔ ชุด
- ๘. แบบทดสอบหลังเรียน
- ๙. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน
- ๑๐. เฉลยแบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ จำนวน ๔ ชุด

คำชี้แจงสำหรับครู

๑. ครูศึกษาเนื้อหาโดยละเอียด และศึกษาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญอย่างรอบคอบ
๒. ครูแจกแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชุดที่ ๔
เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ
๓. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนลงในกระดาษคำตอบ
๔. ครูชี้แนะวิธีการศึกษาใบความรู้ การใช้แบบฝึกทักษะแก่นักเรียนให้เข้าใจ และเน้นความซื่อสัตย์
๕. ครูคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรม เมื่อนักเรียนมีปัญหา
๖. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนลงในกระดาษคำตอบ

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

๑. นักเรียนศึกษาทำความเข้าใจกับจุดประสงค์ของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ
๓. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ
๔. นักเรียนทำกิจกรรมในแบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ จำนวน ๔ ชุด
๕. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ
๖. นักเรียนตรวจคำตอบจากเฉลยเพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าหรือการพัฒนาของตนเอง
๗. นักเรียนที่ดีต้องมีความซื่อสัตย์ และมีวินัย

แบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวโดยทำเครื่องหมาย (X) ลงใน
กระดาษคำตอบที่กำหนดให้

๑. งานเขียนที่สามารถตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์ได้มากกว่ารายงานข่าวธรรมดา คือข้อใด
- ก. ตำรา
 - ข. เรื่องสั้น
 - ค. สารคดี
 - ง. บทความจาก หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร

๒. บทความที่นิยมแต่งกันมากที่สุด คือบทความชนิดใด
- ก. บทความบรรยาย
 - ข. บทความวิชาการ
 - ค. บทความวิจารณ์
 - ง. บทความวิเคราะห์

๓. ลักษณะใจความสำคัญแบบใดเป็นแบบที่นิยมแต่งกันมากที่สุด
- ก. การบอกใจความสำคัญตอนท้าย
 - ข. การบอกใจความสำคัญตอนต้น
 - ค. การบอกใจความสำคัญตอนกลาง
 - ง. การบอกใจความสำคัญอยู่รวม ๆ ในย่อหน้าเดียวกัน

อ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม ข้อ ๔-๕

“ ถ้าบ้านท่านใกล้ถนนที่มีการจราจรคับคั่ง ท่านจะได้รับไอเสียรถที่ปล่อยสู่บรรยากาศแล้วโรยตัวลง
พื้นดิน โดยเฉพาะพื้นที่แอ่ง จะสะสมหนาแน่นกว่าที่อื่น หรือหากว่าท่านซื้อบ้านเก่าที่เคยมีการลอกสีหรือ
ทาสีใหม่ เกล็ดสีมีสารตะกั่วผสมร่วงลงพื้นจะผสมกับดินรอบ ๆ บ้าน จะละลายกับน้ำ จากนั้นก็ถูกดูด
มารอท่านในผักผลไม้ชิ้นนั้นแหละ “

๔. ข้อความข้างต้นกล่าวถึงอันตรายของอะไร
- ก. สารตะกั่ว
 - ข. การจราจร
 - ค. ก๊าซคาร์บอน
 - ง. ไอเสียรถยนต์

๕. ใจความสำคัญของข้อความนี้คือ
- ก. ภัยจากการจราจร
 - ข. ภัยร้ายจากสีทาบ้าน
 - ค. ภัยร้ายจากสารตะกั่ว
 - ง. ผลเสียจากการใช้รถยนต์

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ ๖ - ๗

“ ปากเป็นด่านแรกของการย่อยอาหาร สิ่งช่วยลำดับแรกก็คงไม่พ้นฟัน การมีฟันที่ดีครบสมบูรณ์ จะบดเคี้ยวอาหารได้ละเอียดมากขึ้น ดูได้จากผู้ที่มีฟันแข็งแรงจะทานอาหารประเภทใดก็ยอมได้ แถมได้ความเอร็ดอร่อยอย่างเต็มอิ่ม ซึ่งผิดกับคนที่มีฟันไม่สมบูรณ์ มีผลต่อการย่อยอาหารและการรับประทานอาหารอย่างมาก ต้องคอยระวังสิ่งที่จะต้องมารับงานหนักแทนก็คือ กระเพาะอาหาร และลำไส้ใหญ่ หน้าที่สุดท้ายเป็นทวารหนัก ดังนั้นการมีสุขภาพปากและฟันที่ดี จึงเป็นสิ่งสำคัญจะช่วยร่างกายให้สมบูรณ์และไม่มีปัญหาในระบบทางเดินอาหารอีกด้วย ”

๖. ข้อความนี้ต้องการกล่าวในลักษณะใดมากที่สุด
- ก. ชี้แจง
 - ข. อธิบาย
 - ค. แนะนำ
 - ง. ชักชวน

๗. การดูแลสุขภาพฟันน่าจะเกิดประโยชน์อย่างไรเป็นลำดับแรก
- ก. มีบุคลิกภาพที่ดี
 - ข. มีสุขภาพแข็งแรง
 - ค. มีการบดเคี้ยวอาหารดีขึ้น
 - ง. มีระบบการย่อยอาหารดีขึ้น

อ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม ข้อ ๘-๑๐

วิตามินดี ถือเป็นฮอร์โมนชนิดหนึ่ง ซึ่งร่างกายผลิตขึ้นเมื่อผิวหนังได้รับรังสีอัลตราไวโอเลตบี (UVB) ในแสงแดด ส่วนใหญ่เราจะได้รับวิตามินดีจากแสงแดดมากกว่าการรับประทานอาหาร การอยู่ท่ามกลางแสงแดดยามเช้า นอกจากจะมีประโยชน์ต่อกระดูกที่รู้กันอยู่แล้ว อีกประการหนึ่ง พบว่ามีส่วนต้านโรคหัวใจได้ด้วยจากการศึกษาพบว่า วิตามินดีช่วยป้องกันอาการหัวใจวาย และหลอดเลือดอุดตันได้ ทั้งยังช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดโรคเกี่ยวกับระบบไหลเวียนเลือด นอกจากนี้วิตามินดียังช่วยฟื้นฟูระบบการทำงานของหลอดเลือดและภูมิคุ้มกันซิสเต็มอีกด้วยวิตามินดีของร่างกายจะลดน้อยลง จึงไม่ควรละเลยการออกแดดในยามเช้าวันละ ๑๐-๑๕ นาที เป็นประจำทุกวัน ร่วมกับการรับประทานอาหารที่มีวิตามินดี ได้แก่ ปลาทูน่า ปลาซาร์ดีน ปลาแซลมอน และธัญพืชต่าง ๆ

(“รับวิตามินแสงตะวันต้านโรคหัวใจ” <http://interend.net> 63. net)

๘. อาหารประเภทใดที่มีวิตามินดี

- ก. หมูบึ่ง
- ข. ต้มยำไก่
- ค. ยำปลากะปิอง
- ง. ปลานิลนึ่งมะนาว

๙. แสงแดดยามเช้าที่ได้รับให้วิตามินอะไรมากที่สุด

- ก. วิตามินบี
- ข. วิตามินดี
- ค. วิตามินซี
- ง. วิตามินเอ

๑๐. โรคที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิตามินดีคือโรคใด

- ก. โรคหัวใจ
- ข. โรคกระดูกเปราะ
- ค. โรคหลอดเลือดตีบ
- ง. โรคความดันโลหิตสูง

สงสัยจะถูกทุกข้อ

กระดาศำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ลงในข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของบทความได้
๒. นักเรียนสามารถจำแนกประเภทของบทความได้
๓. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญงานเขียนประเภทบทความได้

สาระสำคัญ

๑. ความหมายของบทความ
๒. ประเภทของบทความ
๓. ข้อเสนอแนะในการอ่านงานเขียนประเภทบทความ

ใบความรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ

ความหมายของบทความ

บทความ (Article) หมายถึง งานเขียนที่มุ่งเสนอความคิดเห็นหรือความรู้ในเรื่องที่คนกำลังสนใจกันอยู่ บทความโดยทั่วไปจึงมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทันสมัยขนาดสั้น ๆ และมีกลวิธีการแต่งที่มุ่งแสดงเหตุผลโน้มน้าวใจให้อ่านเชื่อถือคล้อยตาม บทความเป็นงานเขียนที่ได้รับความสนใจมากในปัจจุบันโดยเฉพาะในหนังสือพิมพ์และนิตยสารต่าง ๆ เพราะสามารถตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์ได้มากกว่ารายงานข่าวธรรมดา

ประเภทของบทความ

บทความโดยทั่วไป แบ่งออกได้อย่างกว้าง ๆ ๓ ประเภท ดังนี้

๑. บทความบรรยาย เป็นบทความที่ผู้แต่งมุ่งเสนอความรู้ซึ่งอยู่ในความสนใจของคนทั่วไปตามธรรมชาติของตนเอง โดยมีแง่มุมที่ทันสมัยแปลกใหม่และมีการอ้างอิงข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มักนิยมใช้กันมากในการเสนอความคิดเห็นใหม่ ๆ ทางวิชาการ เช่น แนวคิดในการต่อต้านโรคเอดส์ บทความประเภทนี้จึงเรียกกันทั่วไปว่า บทความวิชาการ เผยแพร่ทั้งในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์

๒. บทความวิเคราะห์ เป็นบทความที่ผู้แต่งมุ่งเสนอความคิดเห็นจำแนกแยกแยะสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรอบด้านและเป็นกลาง โดยประมวลข้อมูล ข้อเท็จจริงและเหตุผลทั้งแง่มุมที่เป็นผลดีและผลเสียมาเสนอให้อ่านพิจารณา เพื่อจะได้เข้าใจสถานการณ์นั้นอย่างถ่องแท้ และสามารถตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งด้วยตนเองได้

๓. บทความวิจารณ์ เป็นบทความที่ผู้เขียนมุ่งเสนอความคิดเห็น เพื่อโน้มน้าวใจให้อ่านเชื่อถือคล้อยตามอย่างใดอย่างหนึ่งนับเป็นบทความที่นิยมแต่งกันมากที่สุดมี ๒ ลักษณะคือ

๓.๑ บทความวิจารณ์เชิงโต้แย้ง

๓.๒ บทความวิจารณ์เชิงสนับสนุน

ข้อเสนอแนะในการอ่านงานเขียนประเภทบทความ

การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบทความอย่างมีประสิทธิภาพ คือการพยายามค้นหาความคิดสำคัญที่สุดของผู้แต่งที่ต้องการบอกแก่ผู้อ่านให้ได้ว่าคืออะไร และผู้แต่งสามารถหาเหตุผลหรือยกตัวอย่างมาอ้างอิงให้น่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด โดยบทความแต่ละเรื่องจะมีแนวคิดสำคัญซึ่งเป็นใจความสำคัญที่สุดของเรื่องเพียงอย่างเดียว ส่วนการอ้างเหตุผลตัวอย่างหรือรายละเอียดให้น่าเชื่อถือเป็นเพียงส่วนประกอบหรือส่วนขยายใจความสำคัญให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเท่านั้น และเป็นที่สังเกตว่าบทความส่วนมาก ผู้แต่งนิยมเปิดเผยใจความสำคัญของเรื่องไว้ ๒ ลักษณะดังนี้

๑. การบอกใจความสำคัญตอนท้าย เป็นแบบที่นิยมแต่งกันมากที่สุด เพราะการกล่าวถึงสถานการณ์หรือปัญหาแล้วเสนอเหตุผลและรายละเอียด ขยายความมาก่อนในตอนต้นจนสรุปให้เห็นหัวใจหรือแก่นเรื่อง ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญของผู้แต่งในตอนท้าย สามารถเข้าใจให้ผู้อ่านติดตามเรื่องได้ดี และโน้มน้าวให้เชื่อถือคล้อยตามได้ง่าย

๒. การบอกใจความสำคัญตอนต้น เป็นการดำเนินเรื่องที่ตรงข้ามกับแบบแรก คือบอกแนวคิดสำคัญที่สุดของผู้แต่งซึ่งเป็นหัวใจหรือแก่นเรื่องให้ผู้อ่านรู้ตั้งแต่ต้นเรื่อง จากนั้นจึงเสนอเหตุผลหรือตัวอย่างมาขยายให้เห็นจริงว่า เพราะเหตุใดผู้แต่งจึงมีแนวคิดเช่นนั้น บทความลักษณะนี้มีน้อยกว่าการบอกใจความสำคัญไว้ตอนท้าย เพราะจะเหมาะสมสำหรับเรื่องที่เสนอแนวคิดแปลกใหม่หรือน่าสนใจเป็นพิเศษเท่านั้น จึงจะจูงใจให้ผู้อ่านติดตามไปตลอดเรื่อง

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบทความ

การอ่านจับใจความให้ได้ถูกต้องและรวดเร็ว มีข้อสังเกตเป็นแนวทางเพิ่มเติมดังนี้

๑. จุดชี้แนะใจความสำคัญของบทความที่สามารถค้นหาได้รวดเร็วที่สุดเป็นอันดับแรก คือชื่อเรื่อง เพราะบทความโดยทั่วไปมุ่งเสนอทรรศนะและเหตุผลอย่างตรงไปตรงมา ชื่อเรื่องจึงมักไม่ซับซ้อนและบ่งชี้หัวใจสำคัญหรือแก่นเรื่องไว้เป็นส่วนใหญ่

๒. บทความเรื่องหนึ่ง ถ้ามีหลายย่อหน้าในแต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญอย่างหนึ่ง เมื่อนำใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้ามาพิจารณาร่วมกัน จะมองเห็นใจความสำคัญที่สุดของเรื่องได้ง่าย

๓. งานเขียนประเภทบทความ การพิจารณาความหมายและใจความสำคัญของบทความให้ได้ถูกต้อง ชัดเจนและรวดเร็วจึงควรมีประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับข่าวของเหตุการณ์ในเรื่อนั้นด้วย

๔. บทความบางเรื่องผู้แต่งไม่เสนอทรรศนะหรือสาระสำคัญอย่างตรงไปตรงมาจึงควรสังเกตทางเสียงหรือน้ำเสียงของผู้แต่งไปพร้อมกันด้วย